

-การรู้เท่าทันความคิด ความรู้สึก เป็นการคิดเชิงระบบ ทำให้เลือกที่จะไม่แสดงพฤติกรรมบางอย่างออกมา

-ควรไว้วางใจและสอนงานคนอื่น เพื่อที่จะให้เขาสามารถทำงานแทนเราได้

ความต่างระหว่าง “ผู้บริหาร” กับ “ผู้ปฏิบัติ”

ผู้บริหาร → ต้องคิดเสมอ เพื่อการบริหารจัดการ

ผู้ปฏิบัติ → ไม่ต้องคิด ทำตามคำสั่ง

หลักสูตร OSOF จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาให้เกิด

“นักคิด นักบริหาร”

OSOF คือ กองกำลังเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงองค์กรในอนาคต ซึ่งเมื่อผ่าน OSOF ต้องเผชิญกับ

- ความเคยชินเดิม การต่อสู้กับตัวเอง จะเปลี่ยนแปลงอย่างไร

-ความคาดหวังของคนรอบข้าง

-รองรับความคาดหวังขององค์กร/ของกรมอนามัย เพื่อเป็น New Gen.

-ความขัดแย้งจากสิ่งที่ท่านได้รับกับความเป็นจริง

อนาคต 4.0

-เทคโนโลยีเปลี่ยน

-สังคมเปลี่ยน

-สิ่งแวดล้อมเปลี่ยน

-การเมืองเปลี่ยน

-เศรษฐกิจเปลี่ยน

กรมอนามัย

การที่จะเตรียมรับมือกับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงเหล่านั้น คือ -การเปลี่ยนมุมมองดูบ้าง เพื่อจะเห็นสิ่งใหม่ในรูปแบบใหม่

-ลองทำสิ่งที่ไม่ถนัดดูบ้าง

-สร้างสรรค์

-อยากรู้อยากเห็นอยู่เสมอ

-กล้าคิดออกจากรอบ

-อย่าปล่อยให้เวลาให้เสียเปล่า

ผู้นำ คือ ใคร?

คือ ผู้ที่ชักจูง ชี้นำ ให้บุคคลอื่น ทำตามได้ ให้บรรลุวัตถุประสงค์

การบ่มเพาะภาวะผู้นำ

-รู้เนื้อ รู้ตัว มีสติ

-ใช้จินตภาพ มองโดยใช้สมอง ลึกซึ้งกว่าที่เห็น

-มองให้ความหมายกรอบของเรื่องราว และคิดวางกรอบใหม่ ให้ความหมายใหม่กับเหตุการณ์

-ประสานมุมมองโลกทัศน์อื่นๆ ในตน (มุมมองใหม่) การเปิดมุมมองจากที่อื่นๆ

“LEARNING”

การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งนั้น จะนำพาให้เกิดความแปลงที่ลึกซึ้งจากภายใน คือ เปลี่ยนแปลงตนเอง เปลี่ยนความคิด โลกทัศน์ และเปลี่ยนการกระทำ

การอยู่รอดขององค์กร

-องค์กรต้องมีความยืดหยุ่น(พร้อมปรับตัว)

- + Matrix Structure
- + Skill Matrix
- + Network
- + Flexi-Time, Learning, Benefits

-การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

- + ปรับแก้ความเคยชิน + เก่ง ดี
- + เป้าหมายร่วม + ทำงานเป็นทีม
- + คิดเป็นระบบ

จะสัมฤทธิ์ผลได้ → เป้าหมายสำคัญ

→ แรงบันดาลใจสำคัญ

→ เครือข่าย

“ความรู้”

ภายนอกตัว → อ่าน ฟัง

ความรู้ฝังลึกในตน → ความรู้เชิงทักษะ ลงมือทำ

ความรู้เชิงปัญญาปฏิบัติ → ประยุกต์ พลิกแพลง

การขับเคลื่อนกรมอนามัยสู่ 4.0

“การคิด” หมายถึง

- การใช้สมองในการทำงาน
- เป็นพฤติกรรมที่เกิดในสมอง มองไม่เห็น
- เป็นการแสดงศักยภาพของมนุษย์ในการ
ชี้นำ

“พลังความคิด”

You are what you think.

You feel what you want.

“วิธีคิด” คือ การใช้พลังสมอง ในการนำความรู้
นำประสบการณ์มาจัดการอย่างเหมาะสมเพื่อให้
ได้มาซึ่งผลลัพธ์

“ระบบ” คือ ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ที่
ส่งผลกระทบต่อกันและกัน เอาส่วนใดส่วนหนึ่ง
ออกไป คุณภาพของสิ่งนั้นจะเปลี่ยนไป

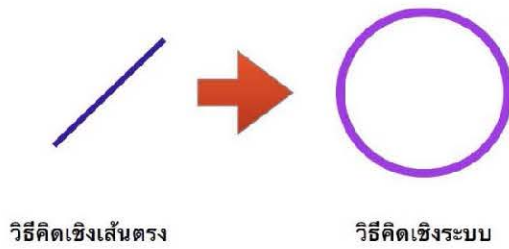
“การคิดเชิงระบบ” คือ การคิดแบบให้เห็น
ทั้งหมด “ทั้งหมด” คือ “หนึ่งเดียว” ที่มี
ส่วนประกอบเหล่านั้นเชื่อมติดกันเป็นหนึ่งเดียว

เหตุผลที่ต้องคิดเชิงระบบ

เพราะการแก้ไขปัญหาล้วนใหญ่เป็นดังนี้

- องค์กรยังแก้ปัญหาล้มเหลว ปัญหาไม่หลุดไปอย่าง
ถาวร
- แก้ที่เหตุการณ์ ไม่แก้ที่สาเหตุ
- แก้ปัญหาดร่งที่ผุดขึ้นมา
- เป็นการไล่แก้ปัญหาล้วน
- แก้แบบแยกส่วน
- แก้ที่อาการ

การปรับเปลี่ยนวิธีคิด

ปัจจัยกำหนดความสำเร็จ

- ความสามารถ
- โอกาส
- ความพร้อม → มาจากกระบวนการคิด

“Action = Re-Action”

ปัจจัยกำหนดพฤติกรรมและนิสัยส่วนบุคคล

-ท่านจงระวังความคิดของท่าน เพราะความคิดของท่านจะกลายเป็นพฤติกรรม พฤติกรรมเป็นความเคยชิน ความเคยชินเป็นอุปนิสัย และอุปนิสัยจะกำหนดชะตาชีวิต กลายเป็นสันดาน

ความต่างมีประโยชน์คือ ช่วยให้ทีมสมบูรณ์ขึ้น เต็มเต็มส่วนที่ขาด

“การแก้ปัญหา”

- ยิ่งแก้ได้ลึก จะทำให้แก้ปัญหาได้ถาวร
- ในการแก้ปัญหาสักเรื่องเราต้องเห็นระบบที่เราจะไปแก้ต้องเห็นว่าระบบนั้นเชื่อมโยงกับระบบใดบ้าง และเลือกตีกรอบว่าเราจะแก้ไขเรื่องราวในขอบเขตแค่ไหน เพราะเราไม่สามารถทำได้ทั้งหมดโดยรวม

ปัจจัยกำหนดสุขภาพ (Determinants of Health)

สิ่งที่เกิดขึ้นทุกเรื่องมีที่มาที่ไป เพียงแต่เหตุมีที่มาที่ไปที่เกิดขึ้นจะสามารถทำความเข้าใจและสามารถทำการเชื่อมโยงกันได้หรือไม่เป็นการกล่าวถึง Determinants of Health ต้นกำเนิดของการส่งเสริมสุขภาพมาจากเทพในตำนานของกรีก คือ เทพธิดา Hygeine เป็นเทพแห่งการส่งเสริมและป้องกัน (Goddness of health) เป็นบุตรของเทพ เอสคิวเลปิอัส (Aesculapius) เป็นเทพแห่งการแพทย์และการสาธารณสุข (god of medicine)

การส่งเสริม ป้องกัน จะเกิดความยั่งยืนได้ ต้องให้ความสำคัญ กับการทำงานอย่างเข้าใจ โดยทำอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ สิ่งสำคัญที่ต้องทำ คือ ต้องสร้างให้ประชาชนมีวินัยในการส่งเสริมสุขภาพ โดยวิเคราะห์ให้เห็น ว่าประชาชนมีปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสุขภาพคืออะไร ความคาดหวังด้านสุขภาพคือประชาชนไม่ ควรเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ด้วยสาเหตุที่ไม่ทำให้เกิดการเสียชีวิต

ตัวแปรการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพมีอยู่ 5 ปัจจัย คือ

- maternal factor
- environmental contamination
- nutrient deficiency
- injury
- personal illness control

ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของปัจเจกบุคคล

ปัจจัยกำหนดสุขภาพ 3 ด้าน

1. ด้านปัจเจกบุคคล ประกอบด้วย วิธีชีวิต พันธุกรรม ความเชื่อ จิตวิญญาณ
2. สิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร กายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ศาสนา ประชากร การศึกษา ความมั่นคงปลอดภัย การขนส่ง
3. ระบบบริการสุขภาพ ประกอบด้วย ความเท่าเทียม ความครอบคลุม ชนิดและระดับการบริการ คุณภาพและประสิทธิภาพบริการสาธารณะ และเอกชน

สุขภาพโลก (Global health) สุขภาพของประชาชนในบริบทของโลก และข้ามเขตแดนของมุมมองและปัญหาของประเทศใดประเทศหนึ่ง โดยการเข้ามามีบทบาทของกลไกนอกภาครัฐอื่นๆ เพิ่มขึ้น ปัญหาสุขภาพที่ไม่สามารถแก้ไขได้โดย

ประเทศใด ประเทศหนึ่ง ไม่ใช่มองเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย แต่ต้องดูถึงผลกระทบและเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้นไปพร้อม ๆ กัน

“เครื่องชี้วัดสำหรับคนไทยสุขภาพดี” มีหลักการและข้อตกลงต่อไปนี้คือ

-ใช้หลักขององค์การอนามัยโลก “ Life cycle approach ” ที่แสดงว่า สุขภาพหรือโรคภัยไข้เจ็บในแต่ละอายุมีความเชื่อมโยงกันสุขภาพที่สมบูรณ์ในวัยเด็กจะนำไปสู่สุขภาพที่ดีของวัยต่อไป

-คิดถึงสุขภาพในองค์รวม ทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ

-คิดในบริบทของสังคม วัฒนธรรมไทย

-คิดจากปัญหาสุขภาพและภาวะเสี่ยงในสังคมไทย

การศึกษาทางระบาดวิทยา

ระบาดวิทยาคืออะไร

การศึกษา

- การเกิดโรคในประชากร
 - สาเหตุ (หรือปัจจัยเสี่ยง) คืออะไร
 - การกระจายของโรค : บุคคล เวลา สถานที่
- นำสู่การควบคุมโรค

ประโยชน์ของระบาดวิทยา

1. บอกธรรมชาติของโรค (Natural history of disease)
2. หาสาเหตุของโรค (Causation)
3. วัดสถานะสุขภาพและการเปลี่ยนแปลง (Description of health status and changing in time)
4. ประเมินมาตรการ (Evaluation of health intervention)

ศึกษาการเกิดโรคด้วยปัจจัย 3 อย่าง

-Host

-Agent

-Environment

การศึกษาทางระบาดวิทยา

1. ระบาดวิทยาเชิงพรรณนา (ไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบ)

เป็นการศึกษาถึง“ขนาด” และ“การกระจาย” ของปัญหา ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยในประชากรที่สนใจโดย อธิบายการกระจายของปัญหาดังกล่าวในลักษณะของ

บุคคลสถานที่และเวลา เช่น

- การรายงานกรณีผู้ป่วย
- การวิเคราะห์และสรุปการเฝ้าระวัง
- การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ป่วยในโรงพยาบาล
- การศึกษาเชิงสำรวจ

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับข้อมูลและทราบขอบเขตของปัญหา
- ทราบการกระจายและแนวโน้มของปัญหา
- เพื่อระบุประชากรกลุ่มที่เสี่ยงต่อโรคที่กำลังศึกษา
- ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับสาเหตุของโรค

1.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- การสัมภาษณ์
- ให้กรอกแบบสอบถามเอง
- การตรวจร่างกาย ตรวจทางห้องปฏิบัติการ
- การทบทวนเวชระเบียน รายงานต่างๆ

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

- ขนาดของปัญหา
- ความชุกของโรค
- อุบัติการณ์ของโรค : อัตราป่วย อัตราตาย
- การกระจายของปัญหา
- บุคคล สถานที่ เวลา

1.4 การตีความและสรุปผล

- ควรสรุปในกรอบของวิธีการศึกษาและกลุ่มประชากรศึกษา
- อภิปรายผลเฉพาะสิ่งที่ได้จากการศึกษา

- กะทัดรัด และปราศจากความลำเอียง

- ตอบปัญหาที่สงสัยได้หรือไม่ อย่างไร

- ตั้งสมมติฐานต่อไป

2. ระบาดวิทยาเชิงวิเคราะห์ (มีกลุ่มเปรียบเทียบ)

เช่น

- การศึกษาแบบ case-control
- การศึกษาแบบ cohort
- การศึกษาเชิงทดลอง

3. แนวทางการใช้การศึกษาเชิงสังเกต

4. จริยธรรมการวิจัยในคน

- ต้องขออนุมัติโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการจริยธรรม (Ethical Committee – EC or Institution Review Board-IRB)
- กระบวนการให้ข้อมูลขอความยินดียินยอมและสมัครใจ (Informed Consent Process) เป็นสิ่งสำคัญมาก
- เน้นเรื่องความปลอดภัย ความเป็นอยู่ที่ดี (well being) ของอาสาสมัคร
- มีมาตรฐานการวิจัยที่ดี ระบบรายงานความปลอดภัยที่ดีและแจ้งความคืบหน้ารายปี

System = การประกอบกันและมีความเชื่อมโยงขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง และมีเป้าหมาย

ระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัย

สิ่งแวดล้อม = การทำงานร่วมกันของส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันเพื่อจัดการกับปัจจัยกำหนดสุขภาพ → คนสุขภาพดี

End Customer → Goal = HALE + LE
ประชาชน สุขภาพดี ไม่ป่วย ไม่ตาย

ความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพ ต้องคำนึงถึงปัจจัยกำหนดสุขภาพ ความเหลื่อมล้ำ

การจะเลือกประเด็นอะไร พิจารณาจาก

- สามารถแก้ไขได้ พัฒนาได้ -มีผลกระทบสูง
- มีความรู้พอ -ตรงตามนโยบาย
- ความเร่งด่วน

โดยการวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดและสาเหตุของ
สาเหตุ โดยใช้ Mind map หรือ Problem Tree

OTTAWA CHARTER

Area of action ในการดำเนินการของ Ottawa
Charter มี 6 ระดับ

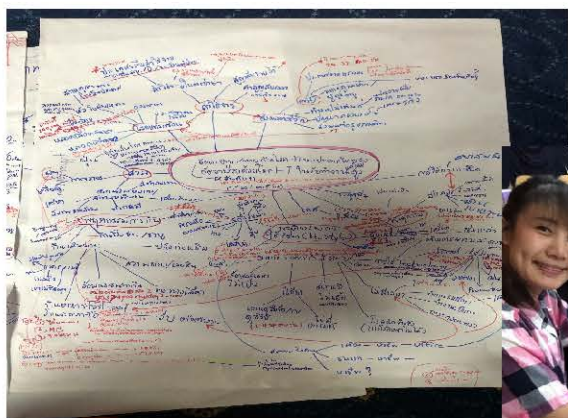
1. Individual: ระดับบุคคล
2. Interpersonal: ระหว่างบุคคล
3. Community: ชุมชน
4. Organizational: หน่วยงาน องค์กร
5. Environment: สิ่งแวดล้อม
6. Macro Policy: สังคม เศรษฐกิจ นโยบาย

โดยใช้กลยุทธ์หลัก คือ

1. Enable: ช่วยให้มีความสามารถ
2. Mediate: การไกล่เกลี่ยประสาน
3. Advocate: การเป็นปากเป็นเสียง

Assessment Functions of Public Health Services

1. Monitor: รู้สถานการณ์สุขภาพเพื่อระบุปัญหา
สุขภาพของประชาชน
2. Diagnose: หาเหตุแห่งปัญหาสุขภาพและความ
เสี่ยงสุขภาพ
3. Evaluate: ศึกษาผลกระทบ การเข้าถึง และ
คุณภาพของการบริการสุขภาพ

สิ่งที่ได้จากการอบรม OSOF ครั้งที่ 2

1. ได้เครือข่ายการดำเนินงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากครั้งที่ 2 มีความผูกพันและได้พูดคุยกับผู้ร่วมอบรมด้วยกันมากขึ้น
2. มีความอยากรู้ อยากเห็น มากขึ้น เนื่องจากต้องหาสาเหตุของสาเหตุ ของปัญหา ทำให้เกิดคำถามและอยากที่จะหาคำตอบ
3. ฝึกทักษะการพูด จากการนำเสนอ
4. ฝึกทักษะการเขียนจากการจดบันทึกเพื่อสรุปบทเรียน
5. ฝึกทักษะการฟังเพื่อจับประเด็น เพื่อให้ข้อเสนอแนะ และตั้งคำถามจากการนำเสนอของกลุ่มได้
6. ทักษะการทำงานเป็นทีม ที่ต้องทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

สิ่งที่พัฒนาไปใช้ในการทำงาน

1. การคิดเชิงระบบ
2. ทักษะการพูด การเขียน และการฟัง
3. การทำงานเป็นทีม

